

egy részes, középhosszú dokumentumfilm, történelmi dokumentumfilm, tényfeltárás, riportfilm, rekontextualizálás, feltáratlan múlt, munkaszolgálat, túlélők visszaemlékezései, szembesítés

Fekete lista – Cigány munkaszolgálatosok 1944-ben

2002

68'

színes, video

Rendező: Varga Ágota

„A cigányok háborús munkaszolgálat a történettudomány és a hadtudomány által eddig nagyrészt feltáratlan . A lemaradást részben a források hiánya (megsemmisített vagy nem készült dokumentumok), részben a kutatások elmaradása okozta.

Az utóbbi évtizedekig a túlélők körében – sajnos – visszaemlékezések gyűjtésére , mélyinterjúkra sem került sor, a dokumentumfilm ennek a hiánynak a pótlására is vállalkozik.

A második világháború idején teljesített cigány munkaszolgálat történetének egy-egy szeletét mutatja be a film. A túlélők elmondják, miképpen érintette őket a kényszermunka, a hadimunka, a katonai munkaszolgálat. Ezek az eltérő köntösbe öltöztetett, de lényegileg azonos munkafajta kötelező ingyenmunkát jelentettek. Ha nem mentek, erőszakkal elhurcolták őket. Életük a fenti keretekben is a legteljesebb kiszolgáltatottság jegyében folyt. A film számot ad egy cigány munkásszázad különös sorsáról, a bánásmódról, a benne szolgált túlélési esélyeiről. Megismertet a csendőrségnek a kényszerítésben betöltött szerepével is.” ((34. *Magyar Filmszemle Katalógusa*)

„Varga Ágota először *Porrajmos – Cigány holokauszt* c. művében (2000) foglalkozott a romák második világháború alatti üldöztetésével.” (P.A.)

Operatőr: Markert Károly

Forgatókönyv: Varga Ágota

Zene: Tallér Zsófia, G.F. Narholz, cigány népdalok

Vágó: Kovács Béla

Hang: Faludi Sándor

Szakértő: Szita Szabolcs

Szerkesztő: Varga Ágota

Riporter: Varga Ágota

Gyártó: FILMIRA BT., MTV